

השבוע האחרון הוקדש ברובו הגדול לשיבות בוועדות הכנסת, בדיונים על מגוון נושאים. ייצגנו והשמענו את את קולכם, חקלאי ישראל בפני נבחרי הציבור. להלן חלק מהדברים בהם עסקנו השבוע:

סגירה ו/או הפרטת שירות הדרכה והמקצוע (שה"מ) של משרד החקלאות – תוכנית התקציב לשנת 2025 מדברת על סגירה או הפרטה של שה"מ. חשוב לנו להסביר את ההשפעות ההרסניות של מהלך זה על ענף החקלאות:

1. **העברתה של ההדרכה החקלאית מהמגזר הציבורי למגזר הפרטי** - ההדרכה לחקלאים תימשך, אך היא לא תהיה מסודרת ונתונה לפיקוח הציבורי, מה שיכול להוביל להוצאות נוספות לחקלאים.

2. **פגיעה בהעברת ידע מקצועי** - שה"מ מספקת הדרכות מקצועיות המבוססות על ידע מדעי וחדשנות. סגירתה תצמצם את הגישה למידע חיוני ותפגע בהכשרתם של חקלאים.

3. **ירידה ביעילות ובפיריון חקלאי** - היעדר הדרכה מסודרת, ובמיוחד של גורמים שאינם פרטיים, יכול לפגוע בפיריון החקלאי, שכן חקלאים יתקשו להתעדכן בשיטות ובטכנולוגיות חדשות שיכולות לשפר את תהליכי הייצור.

4. **פגיעה באיכות ובבטיחות התוצרת** - שירותי שה"מ כוללים הדרכה בתחום איכות ובטיחות התוצרת. סגירתה עלולה להוביל לירידה בבקרת איכות ובבטיחות המזון, שכן ההדרכה הפרטית עשויה לא להיות בעלת אותם הסטנדרטים או גישה כוללת.

5. **חוסר מענה במצבי חירום חקלאיים** - שה"מ מציעה מענה מהיר ופתרונות מקצועיים במצבי חירום, כמו התפשטות מזיקים ומחלות. במידה וההדרכה תהפוך לפרטית, חקלאים יפנו לגורמים פרטיים שיכולים להיות פחות זמינים או מוכנים למצבים כאלו.

6. **צמצום ההדרכה לחקלאים צעירים** - סגירת שה"מ תציב קשיים בפני דור חדש של חקלאים, שזקוק להדרכה מסודרת על מנת להיכנס לתחום ולהתעדכן בשיטות מודרניות.

7. **הגברת התלות בייעוץ פרטי תפגע באובייקטיביות** - כאשר ההדרכה תהיה פרטית לא רק שהעלויות יגדלו, אלא האובייקטיביות בהכוונה ובהדרכה המקצועית תפחת לאור אינטרסים של שירותי ההדרכה.

8. **פגיעה באימוץ שיטות חקלאות בנות-קיימא** - שה"מ מעודדת את השימוש בשיטות חקלאות בת-קיימא. הפרטת ההדרכה תפחית את המודעות לשיטות אלו ולא תספק את התמיכה הנדרשת לצורך יישום שלהן בשטח.

9. **פגיעה בקשר עם גורמים ממשלתיים** - סגירת שה"מ תפגע בקשר הישיר וההדדי בין החקלאים לבין משרד החקלאות, דבר שעשוי לפגוע במענה מהיר ובזמינות משאבים בשגרה ובמצבי חירום.

המשמעות הכוללת: סגירת שה"מ תוביל להעברת ההדרכה למגזר הפרטי, תגרור הוצאות נוספות לחקלאים, ירידה באיכות ההדרכה ולפגיעה ביכולת להתמודד עם אתגרים חדשים ועם מצבי חירום. כל זאת עלול להקשות על החקלאים לעמוד ביעדים הממשלתיים לחיזוק הענף והבטחת ביטחון המזון. **התאחדות חקלאי ישראל מתנגדת להצעה לסגור את שה"מ אנחנו תומכים בשר החקלאות ובטחון המזון ח"כ אבי דיכטר ובהנהלת המשרד החקלאות בהתנגדותם להצעה זו ונפעל לביטול ההחלטה הזו.**

- **דיון בנושא הריכוזיות והמונופולים בענף המזון בוועדה לביקורת המדינה** – ביום שני (11/11/2024) התכנסה הוועדה ועסקה בנושא ייבוא המזון בכלל וולאוו דווקא בתחום חקלאות. למרות זאת ניתנה אפשרות לנציגי משרד החקלאות להציג את הפעילות שעושה המשרד בתחום בטחון המזון והורדת יוקר המחיה. הוועדה החליטה לייעד לנושא החקלאות דיון נפרד.
- **דיון בחוק הדבש בוועדת הכלכלה** – ביום שלישי (12/11/2024) ועדת הכלכלה המשיכה בקריאת חוק הדבש שהחל לפני כשבועיים. במהלך הקראת החוק, התאחדות חקלאי ישראל, ארגוני המגדלים, יחד עם משרד החקלאות הגיעו להסכמות בנושאים מרכזיים שהיו במחלוקת. במהלך השבועיים הקרובים נעבוד יחד כדי להציג שתי אלטרנטיבות להתנהלות הענף, שיש לו השפעה אסטרטגית על גידולי הצומח באמצעות שרותי האבקה שהוא מספק למגדלים.
- **אנחנו מודים לחברי הלובי החקלאי ולאנשי משרד החקלאות ובטחון המזון על פעילותם החשובה לפתרון הדברים שהיו במחלוקת לשביעות רצון המגדלים, זאת במטרה שהחוק יתאים למציאות הקיימת ולמציאות שצפויה בעתיד.**
- **דיון בצו המכס לכוספה בוועדת כספים** – ביום שלישי (12/11/2024) וועדת הכספים דנה באישור צו המכס לכוספה, ששלח שר האוצר אל הוועדה. זו אחת הפעמים הבודדות שמשרד האוצר מבקש להעלות מכס (ולא להוריד). משרד האוצר ביקש שתוקף הצו יהיה לשנתיים, בעוד שכל שאר השותפים, כולל נציגי מפעל סולבר (המפעל היחיד בארץ שיהיה מושפע משינוי הצו) ביקשו שתוקף הצו יהיה לשבע שנים. יו"ר הוועדה, ח"כ משה גפני וגם חברי הוועדה תמכו בבקשה וביקשו ממשרד האוצר להציג מדוע הם מתנגדים לתוקף של שבע שנים.
- **דיונים בנושאי המים בוועדת הכלכלה** – ביום רביעי (13/11/2024) התקיימו שתי ישיבות בנושא המים. הישיבה הראשונה עסקה בעלויות המים לחקלאי הגליל והגולן, והישיבה השנייה עסקה בהכנה לקריאה ראשונה של שלוש הצעות לתיקון חוק המים בכל הקשור לקביעת תעריף המים לחקלאות. במהלך הדיון בוועדה התחייב יו"ר הוועדה, ח"כ דוד ביטן כי עד סוף חודש דצמבר 2024 יעבור התיקון בקריאה שנייה ושלישית. התאחדות חקלאי ישראל מברכת על ההחלטה ועל ההבנה שמדובר בצורך קריטי שייצר זדאות לחקלאים. בוועדה אמרתי כי "החקלאות היא הפתרון לסילוק מים המושבים ובנוסף מחיר המים באזורים נעדרי החלופה צריך להיות כמו מחיר מי קולחים". יו"ר הוועדה הנחה לרשום בפרוטוקול של הישיבה "שמחיר המים באזורים שלא מגיע אליהם תשתית מי קולחים צריך להיות במחיר מי קולחים וכן שיש צורך לאמץ את העקרון של "המזהם משלם" בקביעת מחיר מי הקולחים לחקלאות. בנוסף הועלתה דרישה ע"י שר החקלאות ובטחון המזון, ע"י נציגי החקלאים וע"י יו"ר הוועדה להקפיא את ההצעה שנידונה כעת במועצת רשות המים, להעלאת מחיר המים לחקלאות בתחילת שנת 2025 עד שיסיימו הדיונים על החוק. אנחנו מברכים על כך שהעקרונות, שהצענו לקביעת מחיר המים לחקלאות זוכות לקונצזוס בקרב חברי הכנסת מכל הקשת הפוליטית, ומודים ליו"ר הוועדה ח"כ דוד ביטן, לשר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר, ולחברי השדולה החקלאית חברי הכנסת אלון שוסטר, ששון גואטה, מטי הרכבי צרפתי, יצחק קרויזר, מיכל וולודינגר וקטי שיטרית על קידום הצעת החוק.

קנס מינהלי על פשיעה חקלאית - ועדת החוקה של הכנסת אישרה לראשונה קנס מינהלי על פשיעה חקלאית. ביום שני (11/11/2024) אישרה וועדת חוקה תקנות, שבהם נקבע כי עבירות של כניסה לשטח חקלאי לפי חוק העונשין, ייקבעו כעבירות מנהליות, כלומר, עבירות שניתן להטיל בגין קנס מידי. לפי דברי ההסבר, ההצעה נועדה לסייע בצמצום עבירות שהן שכיחות והנזק הישיר שנגרם מהן נמוך. בהתחשב במדיניות האכיפה הנוהגת היום, כלי זה יהיה אפקטיבי וירטוע יותר מהליך פלילי "רגיל".

הוועדה אישרה קנסות בגובה של 500-2,500 ₪ בגין כניסה לשטח חקלאי בניסיונות שונות, וקנסות בגובה 1,000-3,500 ₪ בגין עבירות חוזרות. במקרה של כניסה לשטח חקלאי עם בעלי חיים, סכום הקנס מתייחס למספר בעלי החיים שנכנסו, כך שהקנסות יכולים להגיע לעשרות אלפי שקלים במקרים כמו הכנסת עדרים וכד'. יו"ר הוועדה, ח"כ שמחה רוטמן: "עיקר הרעיון פה הוא להגן על החקלאים מפשיעה חקלאית, מפגיעה, ולא לחפש את המטייל שעבר בדרך. החשש במקרה של עבירות כאלו הוא שמחפשים את הקהל הנורמטיבי שמשלם, לכן יש לקחת את העבירה הזו ככלי אופרטיבי". [לצפייה במכתב שיצא לראשי המועצות האזוריות](#) [הקליקו](#) [כאן](#).

הדו"ח השנתי של ה-OECD - השבוע פורסם הדו"ח השנתי של ה-OECD אודות המדיניות החקלאית במדינות החברות בו, לשנת 2023. ניתן לראות את הדו"ח המלא [בקישור הבא](#). הדו"ח מגבה את המדיניות החקלאית של משרד החקלאות וביטחון המזון. כותבי הדו"ח מציינים לטובה את ההיערכו לשינויי האקלים, אך גם קוראים להמשיך את המעבר לתמיכה ישירה בחקלאים, המחליפה את התמיכה העקיפה הנחשבת כמייצרת עיוותי שוק, וכן קוראים למדינה להעלות את ההוצאות על מחקר חקלאי ומערכות חדשניות בבדי לשפר את הפריון והביצועים הסביבתיים של המגזר החקלאי.

כנס משק המים הישראלי לשנת 2024 – ביום שני שעבר (11/11/2024) השתתפה אילנה בכנס משק המים הישראלי, שנערך במעלה החמישה. בכנס השתתף גם שר החקלאות וביטחון המזון ונציגים מכלל הגופים הפועלים במשק המים של ישראל. אחד ממושבי הכנס עסק באיומים ומענים בעשור הקרוב, שעיקר הדגש היה על סייבר והגנה של מתקני מים. מושב נוסף עסק בחידושים במשק המים (במושב הזה הציגו את קהילת המים בישראל – שניתן לקבל מהם עדכונים [בקישור הבא](#)), והמושב האחרון עסק בהתמודדות עם מחירי המים בחקלאות, שם ייצגה אותנו אילנה בפאנל בהשתתפות: זאבי אחיפז מרשות המים, אליה כץ ממשרד האוצר וחנה טובי ממשרד החקלאות. את הפאנל הנחה אורן עמיאל, מנכ"ל מים לישראל. תודה לבני בשן שבמשך שנים מארגן כנס מקצועי ומעניין.

כולנו מתפללים ומקווים לשובם של כל 101 החטופים, בריאים ושלמים וחזרתם הביתה בשלום של כלל החיילים והמפונים מהדרום ומהצפון, ושמדינתנו האהובה תדע בשורות טובות וימים שקטים.

אורי דורמן
 מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

